

Pesachim Sources 27

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לב עמוד א

וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל, מצותן שיהיו קורין אותן כל אחד ואחד בזמנו. תנו רבנן: משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג. הדרן עלך בני העיר וסליקא לה מסכת מגילה.

ר"ן על הרי"ף מסכת מגילה דף ב עמוד ב

משה תקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח וכו'. כלומר ששואלין ומפרשין הלכותיהן והא דאמרינן בעלמא שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח ל' יום ההוא ענינא אחרינא הוא דלא למימר דמחייבין מהאי זימנא לדרוש בהלכות פסח אלא לומר שהשואל בהם בבית המדרש באותו זמן מיקרי שואל כענין דקי"ל בשני תלמידים שואלין שאם אחד שואל כענין ואחד שלא כענין שנזקקין תחלה לשואל כענין:

ר"ן על הרי"ף מסכת פסחים דף ב עמוד ב

דתניא שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום. כלומר דחשבינן ליה שואל כענין וקי"ל בעלמא בשני תלמידים ששואלים אחד שואל כענין ואחד שואל כענין שנזקקין לשואל כענין:

בית הבחירה למאירי מסכת פסחים דף ו עמוד א

הא למדת ששואלין בהלכות הפסח שלשים יום קודם לפסח ושכל השואל בענין זה באותו זמן שואל כענין הוא ודוחין את השואל שלא כענין מפניו וזכר לדבר שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני ואף על פי ששאלת הטמאים הביאתהו לכך מ"מ אלמלא שכן לא היה מאריך בדיני פרטיו כל כך עד שיגיע זמן הראוי לכך:

רש"י מסכת ראש השנה דף ז עמוד א

אתי לזלזולי בחמץ - שכבר מן הפורים ואילך התחילו הדרשנים לדרוש ברבים בהלכות הפסח, הזקקו השומעים לעשות פסח לסוף שלשים יום, ואם יעברו בית דין את השנה - לא יתקבלו דברי שלוחי בית דין לשומעין לדחות את הפסח, שכבר שמעו מן הדרשנים.

רש"י מסכת סנהדרין דף יב עמוד ב

ומפוריא דרשינן בהלכות הפסח - וכיון דלא עיברוה קודם הפורים, ושמעו דרשה של הלכות הפסח כי הדר מעברי בית דין לשתא ומודעי לעלמא, לא מהימני להו לשלוחי בית דין, ומזלזלי בחמץ.

רמב"ם הלכות יום טוב פרק ו הלכה יט

אף על פי שאכילה ושתיה במועדות בכלל מצות עשה, לא יהיה אוכל ושותה כל היום כולו, אלא כך היא הדת, בבקר משכימין כל העם לבתי כנסיות ולבתי ל מדרשות ומתפללין וקורין בתורה בענין היום וחוזרין לבתיהם ואוכלין, והולכין לבתי מדרשות קורין ושונים עד חצי היום, ואחר חצי היום מתפללין תפלת המנחה וחוזרין לבתיהן לאכול ולשתות שאר היום עד הלילה.

חידושי הר"ן מסכת פסחים דף ו עמוד ב

אבל בחד ענינא מאי דמוקדם מוקדם, פי' היינו לומר שמה שנכתב מוקדם נא' מוקדם, ואפ"ה [היכא] דאיכא הוכח אף על פי שנאמר מוקדם אינו נעשה מוקדם אלא מאוחר, דהא תנן בפרק נגמר הדין [סנהדרין מה א] דדחיית הנסקל קודמת לסקילתו אף על גב דבקרסא סקילה קודמת לדחייה, כדכתוב סקול יסקל או ירה יירה, והיינו טעמא משום דבדוכתי אחרינא כתיבה סקילה בגמר מיתה, כדכתוב וסקלתם באבנים ומתו, ובפ' אמר להם הממונה [יומא לב א] נמי אמרי' ובא אהרן אל פתח אוהל מועד כל הפרשה

כולה נאמרה על הסדר חוץ מפסוק זה, לפי שיש לדבר הוכח כדאיתא התם, הילכך כי אמרי' דבחדא ענינא מאי דמוקדם מוקדם אין משמעותו שמה שנכתב מוקדם יהא מוקדם בעשייתו, אלא לומר שמה שנכתב מוקדם נאמר מוקדם למשה אבל בתרי ענייני אינו כך דהא ודאי קודם דבור החדש השני נאמר לו דבור החדש הראשון אף על פי שנכתב מאוחר.

מהרש"א חידושי הלכות מסכת פסחים דף ו עמוד ב

דאלת"ה כלל ופרט כו' כתב מהרש"ל יש להקשות מאי דייק מכלל ופרט דלמא לא אמרינן מוקדם כו' אלא היכא דאיכא הוכחה כו' ונראה בעיני משום דדרשינן כו' עכ"ל ע"ש באורך אבל יש לדקדק אכתי בשמעתין לפי מה שכתבו התוס' בד"ה אבל בחד ענינא מאי דמוקדם מוקדם היינו דוקא דליכא דרשה וטעם כו' אף על גב דסקילה כתיב ברישא כו' עכ"ל וא"כ מ"ש תרי עניני מחד ענינא דכמו דבתרי עניני אמרי' אין מוקדם ומאוחר כי הכא בפ' פקודים ובפ' פסח שני דאיכא הוכחה דע"כ חודש ראשון הוא קודם לחודש שני ה"נ בחד ענינא כההיא דסקול יסקל וירה יירה אמרי' בהו דאין מוקדם ומאוחר דאיכא הוכחה מדכתיב וסקלתם באבנים וע"כ הנראה דהכי קאמר כיון דמצינו בתרי עניני הכא בפ' פקודים ופ' פסח שני דע"כ אין מוקדם ומאוחר בתורה אית לן למימר מסברא בעלמא א"נ היכא דליכא הוכחה נימא דאין מוקדם כו' ואין דנין כלל ופרט המרוחקים אפי' היכא דליכא הוכחה אבל בחד ענינא אף על גב דמצינו ביה אין מוקדם ומאוחר כי ההיא דסקול יסקל וגו' היינו דוקא דאיכא הוכחה אבל לא נילף מיניה מסברא היכא דליכא הוכחה ולכך דנין בכלל ופרט המקורבים בענין אחד וניחא השתא דבסברא פליגי הני אמוראי ודו"ק:

רש"י בראשית פרשת בראשית פרק ו פסוק ג

והיו ימי וגו' - עד מאה ועשרים שנה אאריך להם אפי' ואם לא ישובו אביא עליהם מבול. ואם תאמר משנולד יפת עד המבול אינו אלא מאה שנה, אין מוקדם ומאוחר בתורה, כבר היתה הגזירה גזורה עשרים שנה קודם שהוליד נח תולדות, וכן מצינו בסדר עולם (פרק כח). יש מדרשי אגדה רבים בלא ידון, אבל זה הוא צחצוח פשוטו:

רש"י בראשית פרשת וירא פרק יח פסוק ג

(ג) ויאמר אדני אם נא וגו' - לגדול שבהם אמר, וקראם כולם אדונים ולגדול אמר אל נא תעבור, וכיון שלא יעבור הוא, יעמדו חבריו עמו, ובלשון זה הוא חול. דבר אחר קודש הוא, והיה אומר להקב"ה להמתין לו עד שירוצו ויכניס את האורחים. ואף על פי שכתוב אחר (פסוק ב) וירץ לקראתם, האמירה קודם לכן היתה, ודרך המקראות לדבר כן, כמו שפירשתי אצל (ו ג) לא ידון רוחי באדם, שנכתב אחר (ה לב) ויולד נח, ואי אפשר לומר אלא אם כן קודם גזירת מאה עשרים שנה, ושתי הלשונות בבראשית רבה (מח י):

רש"י שמות פרשת שמות פרק ד פסוק כ

וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה וגו' - אין מוקדם ומאוחר מדוקדקים במקרא:

רמב"ן במדבר פרשת בהעלותך פרק ט פסוק א

(א) בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון - מכאן אמרו חכמים (ספרי בהעלותך סד, פסחים ו ב) אין מוקדם ומאוחר בתורה. וטעם האיחור הזה היה, כי כאשר בא הספר הזה הרביעי להזכיר המצות שנצטוו ישראל במדבר סיני לשעתם, רצה להשלים ענין אהל מועד ותקונו כל ימי המדבר, והזכיר תחלה הדגלים ומקום האהל ומעמד משרתיו ותקון המשמרות למשאו לכל עבודת האהל, והזכיר קרבנות הנשיאים שהביאו העגלות אשר ישאו אותו בהן כל עת היותם במדבר, והשלים קרבנותם בחנכת המזבח שהיו מאחד בניסן או (שקודם) [שאחר] לכן, ואחר כך שב להזכיר אזהרה שהזהיר אותם שלא ישכחו מצות הפסח.

רמב"ן במדבר פרשת קרח פרק טז פסוק א

ואמר רבי אברהם כי זה הדבר היה במדבר סיני כאשר נחלפו הבכורים ונבדלו הלויים, כי חשבו ישראל שאדונינו משה עשה זה מדעתו לתת גדולה לאחיו, גם לבני קהת שהם קרובים אליו ולכל בני לוי שהם

ממשפחתו, והלויים קשרו עליו בעבור היותם נתונים לאהרן ולבניו, וקשר דתן ואבירם בעבור שהסיר הבכורה מראובן אביהם, גם קרח בכור היה. וזה מדעתו של רבי אברהם שהוא אומר במקומות רבים אין מוקדם ומאוחר בתורה לרצונו. וכבר כתבתי (ויקרא טז א) כי על דעתי כל התורה כסדר זולתי במקום אשר יפרש הכתוב ההקדמה והאחור, וגם שם לצורך ענין ולטעם נכון, אבל היה הדבר הזה במדבר פארן בקדש ברנע אחר מעשה המרגלים:

רמב"ן ויקרא פרשת צו פרק ח פסוק ב

קח את אהרן - פרשה זו נאמרה שבעת ימים קודם הקמת המשכן, שאין מוקדם ומאוחר בתורה, לשון רש"י. ולמה נהפוך דברי אלהים חיים. ועוד, כי צוה בפרשת ביום החדש הראשון (שמות מ) בכל הקמת המשכן ובלבישת אהרן ובניו ובמשיחת כולם, וספר שם מעשה משה בענין ההקמה, ולא הזכיר באהרן ובניו דבר עד המקום הזה, ואיך הפריש ענין אחד בשתי פרשיות, ואיחר המוקדם:

אבל הנכון שנאמר, כי נצטוו בהקמת המשכן בכ"ג באדר, והקים אותו, וכאשר עמד המשכן על מעמדו מיד קרא לו הש"י שהוא יושב הכרובים, וצוה אותו על מעשה הקרבנות כל הפרשיות האלה שמתחילת ויקרא עד כאן, כי רצה ללמדו מעשה כל הקרבנות ומשפטיהם קודם שיקריב מהם כלל, כי יש בקרבנות המלואים חטאת ועולה ושלמים ולא יודעו כל דיניהם רק מן הפרשיות האלה שהקדים לו:

ואחר כן אמר לו קח את אהרן ואת בניו אתו, לזרז אותו בשעת מעשה במה שאמר לו מתחלה (שמות טז א) וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם לכהן לי וגו', והוסיף לו בכאן, ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד, שיעשה במעמד כלם, שידעו שהש"י בחר באהרן ובזרעו:

ועל דרך הישר, נצטוו משה במלאכת המשכן קודם למעשה העגל, וכשנותרה לו הקדוש ברוך הוא והבטיחו שישרה שכינתו בתוכם ידע מעצמו שמצות המשכן במקומה עומדת, וצוה לישראל עליה כמו שפירשתי בפרשת ויקהל (שם לה א). ואחרי שהשלימו המלאכה נאמר לו פרשת ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד (שם מ ב), ושם נאמר לו והקרבת את אהרן ואת בניו וגו' (שם פסוק יב), והנה ידע שגם אהרן ובניו במעלתם ובחיבתם לפני המקום, ועכשיו חזר וזרזו ביום ראשון של מלואים ובשעת מעשה:

והנה כל הפרשיות כסדרן, אלא שהקדים ויכס הענין את אהל מועד (שם פסוק לד), שהוא ביום שמיני למלואים כדעת רבותינו, לסדר כל ענין הקמת המשכן, כי כן דרך הכתובים בכל מקום להשלים ענין אשר התחיל בו:

רמב"ן בראשית פרשת וישלח פרק לה פסוק כח

ויהיו ימי יצחק - אין מוקדם ומאוחר בתורה, מכירתו של יוסף קדמה למיתתו של יצחק, לשון רש"י. וכבר כתבתי (לעיל יא לב) שזה מנהג הכתוב בכל הדורות, יספר ענין האדם ותולדותיו ומיתתו, ויתחיל בתולדות הדור האחר. וראוי היה להקדים מיתת יצחק לתולדות יעקב, כאשר עשה באברהם ובכל דורות הראשונים, אבל יתכן הכתוב להגיד כי יצחק מת בשיבה טובה זקן ושבע ימים אחרי ששב אליו בנו המבורך, הנוחל מעלתו, וקברוהו בכבוד עשו ויעקב בניו גדולי העולם. ולא הוצרך להזכיר כי קברוהו במערת המכפלה, בעבור שהזכיר כי היה בעיר ההיא, ואנה יקברוהו רק בקבר אביו:

רמב"ן שמות פרשת משפטים פרק כד פסוק א

ואל משה אמר וגו' - פרשה זו קודם עשרת הדברות בארבעה בסיון נאמרה לו, לשון רש"י. ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם, לאחר מתן תורה נאמר לו כן. גם אלו דבריו ז"ל. ואין הפרשיות באות כסדרן ולא כמשמען כלל. ועוד כתיב (להלן בפסוק ג) ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים, שהם המשפטים האלה הכתובים למעלה, שאמר בהם (לעיל כא א) ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, כי איננו נכון שיהיה על המשפטים שנצטוו בני נח ושנאמרו להם במרה שכבר שמעו וידעו אותם. ולא יאמר "ויספר" אלא בחדשות אשר יגיד:

וכבר היטיב לראות ר"א שפירש הענין כסדרו, ואמר כי עד הנה (מלעיל כ כב עד כג לג) ספר הברית. והנה הפרשיות כלן באות כהוגן, כי אחר מתן תורה מיד בו ביום אמר השם אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם (לעיל כ יט), והתחיל לחזור ולהזהיר על ע"ז לא תעשון אתי (שם כ כ), וצוה אותו ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, וכל המצות הבאות אחרי כן, והשלים באזהרת הע"ז שימצאו בארץ ובעובדיה (לעיל כג לב לג) ואמר לו אחרי צוותך זה להם, עלה אל ה' אתה ואהרן. והזכירה הפרשה כי משה עשה כמצות ה', ובא אל המחנה ויספר לעם את כל דברי ה' (פסוק ג) כאשר צוה אותו כה תאמר אל בני ישראל וגו' (לעיל כ יט), ואת כל המשפטים כאשר צוה ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (לעיל כא א), וקבלו הכל בשמחה ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה. והטעם, כל הדברים האלה אשר דבר לך השם נעשה, כי מאמינים אנחנו בדבריך, כמו שספר במשנה תורה (דברים ה כד) ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר ה' אלהינו אליך ושמענו ועשינו. ואז כתבם משה (פסוק ד):

והנה משה כתב ביום ההוא בספר כל מה שנצטווה, חקים ומשפטים ותורות, והשכים בבקר ממחרת היום ההוא לכרות להם ברית על הכל, ובנה המזבח (פסוק ד), וזבח הזבחים (פסוק ה), ונתן חצי הדם על מזבח ה' וחצי הדם שם באגנות (פסוק ו), ולקח הספר שכתב מאמש וקראו באזניהם, וקבלו עליהם עוד לבא בברית עמו, ואמרו (פסוק ז) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע אליך, מכל אשר תצוה מאתנו ית'. ואז זרק עליהם חצי הדם (פסוק ח), כי זאת אות הברית לבא השנים בחלקים שוים. ואחרי שהשלים מעשיו עמהם הוצרך למלאת דבר ה', שאמר לו ה' עלה אתה ואהרן וגו'. וזהו שאמר (בפסוק ט) ויעל משה ואהרן נדב ואביהו וגו'. ועשה עוד מה שצווה (בפסוק ב) ונגש לבדו אל ה', והוא שאמר (בפסוק יח) ויבא משה בתוך הענן וגומר. והנה מעשה הברית ביום המחרת למתן תורה, ובו היתה העליה שעלה משה אל ההר (פסוק יג), וממנה נתעכב שם ארבעים יום. והוא שפירש הכתוב (פסוק טז) ויקרא אל משה ביום השביעי וגו', ונאמר (פסוק יח) ויבא משה בתוך הענן. וכל זה מתוקן ומבואר:

וראיתי במכילתא (לעיל יט י) שנחלקו בדבר, יש שאמרו שהיה קודם מתן תורה בחמישי, ואמר להם הרי אתם קשורים תפוסים וענובים מחר באו וקבלו עליכם את כל המצות. ורבי יוסי בר' יהודה אמר בו ביום נעשו כל המעשים, כלומר בו ביום לאחר מתן תורה נעשו המעשים של סיפור העם וכתבת ספר הברית, הכל כמו שפירשנו. ולזה שומעין שאמר כהלכה:

וטעם ואל משה אמר - בעבור שהיו עד כאן המצות והמשפטים אל בני ישראל, אמר עתה שהיה זה המאמר אל משה שהיא מצוה שיעשנה הוא בעצמו, כי צוה אותו אחר שתשים לפניהם המצות והמשפטים ותכרות עמהם הברית עלה אתה אלי, ולכך עשה המצוה הראשונה בששי, והשכים בשביעי בבקר וכתר עליהם הברית, ואחרי כן עלה אל ההר הוא והנקראים, על הדרך אשר נצטוו:

וטעם עלה אל ה' - דרך הפשט יזכיר שם במקום הכנוי, כמו נשי למך (בראשית ד כג), ואת יפתח ואת שמואל (ש"א יב יא), וכן והאר פניך על מקדשך השמים למען ה' (דניאל ט יז). אבל בתלמוד (סנהדרין לח ב) שאלו עלה אלי מיבעי ליה, ולכן אמרו זה מטטרון ששמו כשם רבו, כלומר ואל משה אמר השם הנזכר בתחלת הענין, ויאמר ה' אל משה (לעיל כ יט), עלה אל מטטרון שנקרא בשמי ה'. והטעם, עלה אל מקום הכבוד אשר שם המלאך הגדול, והכונה כי משה יבא בתוך הענן אשר שם כבוד ה' ולא יבא אל השם המיוחד, כי לא יראני האדם וחי (להלן לג כ):

ואין כוונת רבותינו כלל כמה שכתב רש"י למעלה (כג כא), גם במסכת סנהדרין (שם) הפך הרב הענין, וכבר הזכרתי (לעיל יב יב, כג כא) כוונתם בשם הזה, וכל דבריהם אמת, אלא שדברו בהגדה ההיא כמסתיר פנים, כי רב אידי לא גלה למין ההוא השואל ענין מטטרון הגדול וסודו חלילה, אבל הזכיר לו כי על המלאך מורה דרך בעולם התחתון הכתוב הזה מדבר, ולפיכך אמר לו דאפילו בפרוקא לא קבילניה, דכתיב (להלן לג טו) אם אין פניך הולכים, שאנו לא קבלנו שליח בלתי השם הנכבד. וכבר פירשתי (לעיל כ ג) סוד הפנים וכל הענין בביאור למשכילים בו במתן התורה:

רמב"ן שמות פרשת כי תשא פרק לג פסוק ז

ומשה יקח את האהל - כתב רש"י (להלן בפסוק יא) הדבר הזה היה משה נוהג מיוה"כ עד שהוקם המשכן, לא יותר, שהרי ב"ז בתמוז נשתברו הלוחות, ב"ח שרף את העגל ודן החוטאים, ב"ט עלה ועשה

שם ארבעים יום, בר"ח אלול נאמר לו (להלן לד ב) ועלית בבקר לקבל לוחות שניות ועשה שם ארבעים יום אחרים, בעשרה בתשרי נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל ומסר לו לוחות האחרונות וירד, התחיל לצוות על מלאכת המשכן ועשאוהו באחד בניסן, ומשהוקם המשכן לא נדבר עמו אלא משם. וכן דעת רבי אברהם שהיה כל זה אחר שהוריד את הלוחות השניות, ואין מוקדם ומאוחר בתורה:

ואינו נכון בעיני, כי מה טעם להזכיר זה בכאן באמצע הפרשה, ודברי רבותינו בכל המדרשים שעשה משה זה בעבור חטא העגל, דרש משה, מנודה לרב מנודה לתלמיד, וכמו שהזכיר רש"י (שם) אני בכעס ואתה בכעס א"כ מי יקרבם. ואם היה הוצאת האהל אחרי יוה"כ, הנה גם הקדוש ברוך הוא גם משה ברצון היו. אבל הנראה כי ביום רדתו בי"ז בתמוז שרף העגל ודן עובדיו, ויהי ממחרת אמר להם שיעלה אל ה' לכפר עליהם, ועלה אל ההר ששם הכבוד, וזהו וישב משה אל ה' (לעיל לב לא), והתפלל תפלה קצרה אנא חטא העם הזה, והשם ענה אותו מי אשר חטא לי, ועתה לך נחה את העם, והחל בהם הנגף (פסוקים לג - לה), וצוה לו לך עלה מזה אתה והעם (פסוקים א - ג), והוא הגיד זה לישראל, ויתאבלו ויתנצלו את עדים (פסוקים ד - ו). אז ראה משה כי הדבר ארוך מאד ולא ידע מה יהא בסופו, ולקח האהל ונטה לו חוץ למחנה (פסוק ז) שתהיה שכינה מדברת לו משם, כי איננה שורה בקרב העם, ואם יהיה האהל בקרב המחנה לא יהיה לו הדבור משם. ואמר (שם) והיה כל מבקש ה', טעם, שיהי' כל מבקש ה' יוצא אליו. והכתוב ישלים לספר (בפסוקים ח - יא) כל מה שהיה בעוד האהל שם עד שהוקם המשכן, והוא מיוה"כ עד אחד בניסן על דעת רבותינו (שבת פז ב):

וראיתי בפרקי רבי אליעזר (פרק מו) רבי יהושע בן קרחה אומר, ארבעים יום עשה משה בהר, קורא בדת מקרא ביום, ושונה בדת משנה בלילה. ולאחר ארבעים יום לקח את הלוחות וירד אל המחנה. בי"ז בתמוז שבר את הלוחות והרג את חוטאי ישראל, ועשה ארבעים יום במחנה עד ששרף את העגל וכתתו כעפר הארץ והכרית עבודה זרה מישראל והתקין כל שבט במקומו. ובר"ח אלול אמר לו הקדוש ברוך הוא עלה אלי ההרה, והעבירו שופר במחנה שהרי משה עלה להר שלא יתעו עוד אחר ע"ז, והקב"ה נתעלה באותו שופר, שנאמר (תהלים מז ו) עלה אלהים בתרועה ה' בקול שופר. וכן התקינו חכמים שיהיו תוקעין בשופר בר"ח אלול בכל שנה ושנה. עד כאן דברי אגדה זו:

ואם כן יהיה ומשה יקח את האהל וכל הפרשה (פסוקים ז - יא) מי"ח בתמוז עד סוף ארבעים ומיוה"כ עד אחד בניסן. אבל לא יבא זה כהוגן ממה שאמר הכתוב (דברים ט יח יט) ואתנפל לפני ה' כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי וגו', וכתוב (שם ט כה) ואתנפל לפני ה' את ארבעים היום ואת ארבעים הלילה אשר התנפלתי כי אמר ה' להשמיד אתכם. ואי אפשר שיהיה כל זה בארבעים יום האחרונים אחר שנאמר לו (להלן לד א) פסל לך ועלה אלי ההרה, כי היו ברצון, וכבר ביטל להשמיד אתכם:

רבינו חננאל מסכת פסחים דף ו עמוד ב

ושנין לבן עזאי נמי דאמר דנין לא אמר אלא בענין אחד דשתיהן הכויה והחבורה ענין הכאת הגוף וצער הן אבל בתרי עניני לא אמר וחלוקת ר' וכן עזאי מפורשת בפ' החובל בחבירו בתחלתו [ד' פ"ה]:

תוספות מסכת בבא קמא דף פה עמוד א

כלל ופרט המרוחקין זה מזה - נראה לר"י דבכלל ופרט המרוחקין זה מזה דפליגי תנאי דהכא וההוא דפליגי נמי אב"י ורבא בריש בנות כותים (נדה דף לג.) היינו דוקא בחד ענינא אבל בתרי עניני לכ"ע אין דנין כדמוכח בפ"ק דפסחים (דף ו: ושם) ובכל המנחות (מנחות נה: ושם) וההיא דנגמר הדין (סנהדרין דף מו: ושם) גבי והומת ותלית אם נחשבנו כתרי עניני לפי שמרוחקין יותר מאותם שבכאן ושבנדה אתיא ההיא דנגמר הדין ככ"ע אבל אם נחשביה כחד ענינא אתי סוגיא דהתם כמ"ד אין דנין.

תוספות מסכת מנחות דף נה עמוד ב

כלל ופרט המרוחקין זה מזה אין דנין אותו בכלל ופרט - תימה לרבא דאמר דנין בפ' בנות כותים (נדה לג.) מאי איכא למימר וי"ל דהתם דווקא דנין לפי שהוא בחדא פרשתא אבל הכא דחד בויקרא וחד בצו את אהרן הווי בתרי ענינים ומודה דאין דנין כדאמר בפ"ק דפסחים (דף ו: ושם) אפי' למ"ד דנין ה"מ בחד ענינא

אבל בתרי ענייני אין דנין והא דפי' הקונטרס בפסחים דמ"ד דנין היינו רב אדא בר אהבה דשמעתין לא דק
דהכא אפי' בתרי ענייני קאמר אלא אפלוגתא דאביי ורבא קאי וא"ת בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:)
דדריש והומת ותלית כלל כי קללת פרט אי הוי מקרבי אין בכלל אלא מה שבפרט השתא דמרחקי אתא
לרבווי עע"א לרבא דאמר דנין לא הוה ליה לרבווי מידי לאביי דאמר אין דנין לא הוה ליה למידן כלל וי"ל
כיון דאיפסיק בדבר אחר שאינו מאותו ענין דכתיב (דברים כא) כי קבר תקברנו הוה ליה כתרי ענייני ואין
דנין והתם דריש מכח דמגדף היה בכלל והומת ויצא מן הכלל ורבי אלעזר נמי מכח זה הוא דן ואין להקפיד
אהא דדרשינן הכא דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לאיתויי לישה ועריכה וקיטוף וכן בפרק כלל גדול
(שבת דף ע.) גבי הבערה לחלק ובפ"ק דיבמות (דף ז.) דקאמר מדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל כיצד
והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים וממעט קדשי בדק הבית.